

АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ ПРАШАЊА (ЕСАП)

Преглед:

Град Скопје (Градот) е одговорна страна за спроведување на овој Акционен План. Онаму каде што е применливо, вклучени се и други страни (пр. трети лица и изведувачи поврзани со проектот) кои ќе соработуваат со Градот за реализирање на овој Акционен План. ВСП предвиде активности кои вклучуваат развој на клучни планови за управување (менаџмент планови) со различните фази од проектот. Бидејќи проектот е во рана фаза, овие планови треба да ги обезбеди Градот со помош на консултантите на Единицата за Имплементација на Проектот (ЕИП) и/или трети-страни ангажирани за нивна изведба во двете фази, фазата на изградба и оперативната фаза на проектот. ВСП даде препораки за клучните делови од овие планови кои Градот може да ги прилагоди откако ќе ги стави на располагање дополнителните информации за двете фази од проектот. Градот треба да соработува со избраниот градежен изведувач и операторот на јавен транспорт (ЈСП) за целосно и непречено спроведување на ЕСАП-от.

ЕСАП ЗА ФАЗАТА НА ИЗГРАДБА

Бр.	Активност	Ризици за животната средина и социјалните прашања (Одговорност / Придобивки)	Обврска (Законодавна, ЕВРО РР, најдобри практики)	Ресурси, Потреби од инвестиции, Одговорност	Распоред	Цел и критериуми за проценка на успешната имплементација	Статус / Коментари
Критериуми за реализација (КР)1	Проценка и управување со влијанијата на животната средина и социјалните прашања						
1.1	Почитување на националните обврски за планирање, вклучувајќи комплетирање на Проценка на влијанието врз животната средина (ЕИА), ако тоа го наложува Министерството за животна средина и просторно планирање	Минимизирање на влијанијата врз животната средина и социјалните прашања	ЕБОР КР1 и Националните барања за планирање/ ЕИА	Градот/ Трета страна	Пред изградбата	Почитување на обврските за планирање	
1.2	<p>Формализација и консолидација на постојните процеси за управување со животната средина, здравјето, сигурноста и безбедноста (EHSS) во формален систем за управување (EHSMS) преку следните активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> Развој на Политика за животната средина и социјалните прашања како што е детално утврдено во точка 1.2. Развој на регистар на законодавството на ЕУ и на македонското законодавство, вклучувајќи ги релевантните меѓународни регулативи и релевантните елементи на Критериумите за реализација (PR) Обезбедување на целосни детали за воспоставената организациска структура со цел да се управува со почитувањето на обврските за животната средина и социјалните прашања во Проектот, покривајќи ги сите страни на проектот вклучувајќи ги бројот, работните места, улогите, одговорностите и профилите на искуство на персоналот за животната средина и социјалните прашања. Идентификација на Ризиците за животната средина и социјалните прашања поврзани со фазата на изградба Развој на планови за животната средина и социјалните прашања, вклучувајќи План за управување со сообраќајот и План за управување со отпадот, План за реакција во итни случаи Подигање на свеста на вработените и возачите на автобусиза EHSS, и формализација и евиденција на обуките Обезбедување на документацијата за сите процедури за EHSMS и нивна имплементација на сите локации на проектот. Обезбедување дека процедурите за EHSMS се комуницираат на градежните изведувачи и добавувачи. <p>Развој на општи процедури за за животната средина и социјалните прашања кои опфаќаат:</p> <ul style="list-style-type: none"> Преглед и евиденција на напредокот во споредба со целите за реализација на EHSMS Дефинирање на програма и процеси за следење и ревизија, вклучувајќи ревизии од трети страни, каде што е соодветно Известување за резултатите на процесот на следење како дел од годишните извештаи на Градот 	Оптимизација на управувањето со животната средина, здравјето, безбедноста и социјалните прашања преку формализиран систем и стекнување на сертификат	ЕБОР КР1	Градот/ Трета страна/ Консултант	Во рок од приближно 12 месеци	Спроведен Систем за управување со животната средина, здравјето и безбедноста	
1.3	<p>Развој на формални политики за животната средина и здравје & безбедност како дел од системите за управување со EHSS. Клучните политики што треба да се развијат:</p> <ul style="list-style-type: none"> Политика за здравје и безбедност на работа Политика за синцирот на набавки Политика за ангажирање на заедницата и корпоративна општествена одговорност Политика за човечки ресурси и градење на капацитетите на вработените Спречување на вознемирување и дискриминација на вработените како дел од политиката за човечки ресурси <p>Политиките треба да се пресликаат во политиките на изведувачите со цел да се обезбеди дека сите активности на Градот се извршуваат во согласност со применливите обврски.</p>	Минимизирање на влијанието на животната средина, здравјето, безбедноста и социјалните прашања и подобрување на тековната состојба	ЕБОР КР1	Градот/ Трета страна/ Консултант	Веднаш кога тоа е практично изводливо и во рок од 3 месеци од прием на кредитот	Развиени политики	
1.4	<p>Развој и имплементација на План за управување со изградбата, животната средина и социјалните прашања специфичен за проектот, во кој се покриваат контролите за управување со сите ризици за животната средина, заедницата, работниците, здравјето и безбедноста во текот на изградбата. Планот треба да ги вклучува следните клучни активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> Идентификација на ризиците за животната средина, заедницата и здравјето во проектот за изградба Развој на улогите, одговорностите и распоредот во проектот за изградба Развој на конкретни планови и процедури поврзани со изградбата, како што се план за управување со сообраќајот при изградбата и план за правата на јавен пристап, план за управување со отпадот при изградба, итн. Имплементација на процедурите за животната средина и социјалните прашања во фазата на изградба Градежни активности за ангажирање на чинители и откривање на информации Тековно следење и преглед на напредокот на животната средина и социјалните прашања 	Минимизирање на влијанието на животната средина и социјалните прашања при изградба на БРТ (брз автобуски превоз) систем	ЕБОР КР1	Градот/ Трета страна/ Консултант / Изведувач и Супервизор на изведбата	Планот да се развие пред изградбата и да се спроведе во текот на изградбата	Развој на План за управување со изградбата, животната средина и социјалните прашања и тековно следење на ризиците за животната средина и социјалните прашања	
1.5	Назначување/вработување на експерт за животната средина и социјалните прашања да врши надзор на реализацијата на активностите за животната средина и социјалните прашања во текот на изградбата, вклучувајќи го	Подобрување на реализацијата на активностите за животната средина и	ЕБОР КР1 и КР10	Градот	Веднаш кога тоа е практично изводливо и во рок од 3 месеци	Кратки биографии и присуство на менаџерот за животната средина и	

Бр.	Активност	Ризици за животната средина и социјалните прашања (Одговорност / Придобивки)	Обврска (Законодавна, EBRD PR, најдобри практики)	Ресурси, Потреби од инвестиции, Одговорност	Распоред	Цел и критериуми за проценка на успешната имплементација	Статус / Коментари
	извршувањето на работата од страна на изведувачот и имплементацијата на ЕСАП. Назначување/вработување на Службеник за односи со заедницата како поддршка на раководителот на меѓународниот сектор при водењето на активностите со чинителите.	социјалните прашања и активностите за ангажирање на чинители				социјалните прашања и Службеник за односи со заедницата	
КР2	Работна рака и работни услови						
2.1	Планот за управување со изградбата, животната средина и социјалните прашања за Фазата на изградба на Проектот треба да вклучува активности за вработување и мерки за управување со вработените и подизведувачите: <ul style="list-style-type: none"> Обезбедување на договори за работа и осигурување дека вработените и подизведувачите се запознаени со нивните права Олеснување на програма за воведување за нови работници и вработени Листа на обуки потребни за новите вработени и работниците за здравје и безбедност на работа поврзани со изградбата 	Минимизирање на проблемите поврзани со работниците и работните услови за вработените и подизведувачите во Проектот	ЕБОР КР2	Одделение за човечки ресурси на Градот / Консултант на ЕИП/ Изведувач	Веднаш кога тоа е практично изводливо/ Пред изградбата	План за управување со вработувањата при изградбата	
2.2	Развој на независна политика за спречување на вознемирување на вработените според националниот закон или вклучување на дел поврзан со вознемирување во договорите за работа и прирачникот за HR. Обезбедување дека сите вработени се свесни за политиката/ аспектите на вознемирување во рамките на Законот преку објавување на политиката на интерна веб страна. Развој на дежурна телефонска линија и обезбедување дека вработените се запознаени со истата за пријавување на евентуалните случаи на злоупотреба/ вознемирување.	Одбегнување на дискриминација и вознемирување	ЕБОР КР2	Одделение за човечки ресурси на Градот во соработка со синдикатите / Изведувач	Во рок од 3 месеци од прием на кредитот	Формален механизам за поплаки на вработените Објавување на политика за спречување на вознемирување на интерна веб страна Развој на дежурна телефонска линија за вработените	
2.3	Развој и имплементација на писмен формален Механизам за поплаки за работниците (со вклучување на можност за анонимно поднесување на поплаки). Работниците треба да бидат запознаени со формалниот Механизам за поплаки како дел од нивното воведување во работата, и треба да се објавуваат билтени со информации за процесот на Механизмот за поплаки на соодветни места, вклучувајќи ја мензата, просторијата за одмор и канцелариите.	Обезбедување дека сите ризици поврзани со штрајк и приговори од работниците се сведени на минимум	ЕБОР КР2	Одделение за човечки ресурси на Градот	Пред изградбата	Докази за формален Механизам за поплаки	
2.4	Развој на Политика за набавки и процес за тендери што треба да ги вклучуваат следните клаузули: <ul style="list-style-type: none"> Преглед на барањата за животната средина и социјалните прашања коишто Изведувачот треба да ги почитува при реализацијата на договорот, вклучувајќи ја политиката за животната средина и социјалните прашања на Компанијата. Спречување на работа на деца и принудна работа, вклучувајќи во синцирот на набавки Инкорпорација на обврските од EBRD PR 2 во договорните обврски. Утврдување на обврските за следење на тендерските процеси од аспект на обврските за животната средина и социјалните прашања. Развој и имплементација на систем за контрола на изведувачи и следење на извршувањето на работата за животната средина и социјалните прашања од страна на невработени и трети страни. 	Отстранување и ублажување на сите ризици поврзани со работа на деца и принудна работа во рамките на синцирот на набавки.	ЕБОР КР2	Градот / Консултант на ЕИП	Пред тендерската постапка	Политика за набавки Тендери Договори	
2.5	Обезбедување дека целиот ново вработен персонал ќе помине специфична обука поврзана со спроведување на социјални прашања и здравје и безбедноста на работа (на пример, обука за прва помош, злоупотреба на зависни супстанции, политика за апсолутна забрана за алкохол, правила на возење, интеракција на возачите на автобусите со јавноста, употреба на лична заштитна опрема, здравје и безбедност при изградба). Евиденција на плановите за обука, присутните на обуки, резултатот на обуките во однос на фазата на изградба.	Обезбедување на обуки и градење на капацитети за сите работени	ЕБОР КР2	Градот / Изведувач	Веднаш кога тоа е практично изводливо/ Пред изградбата	Евиденција на обуките за сите вработени, вклучувајќи ги возачите	
2.6	Организирање на саем за кариери во Градот со цел да се промовираат потенцијалните можности за работа за локалните жени со завршено образование. Обезбедување на студиска турнеја за жени студенти со цел да се подигне свеста за можности за кариери како возачи на автобуси, инженери, техничари, итн. Соработка со локалните университети за подобрување на можностите за стажирање и стекнување дипломи за жените. Обезбедување на подобрена сигурност и безбедност на жените во јавноста преку прикажување на Број за дежурна телефонска линија на автобусите и на БРТ. Обезбедување на имплементација на јавен механизам за поплаки (развиен како дел од СЕП) во случај на јавно вознемирување и родово насилство. Обезбедување дека ставовите и интересите на жените ќе се земат предвид во процесот на носење одлуки во Проектот	Обезбедување на вклучување на родовите аспекти во Проектот	ЕБОР КР2 и КР1	Градот	Во рок од 6 месеци од приемот на кредитот и тековно	Подобрена родова застапеност во Компанијата и поголеми можности за жените	

Бр.	Активност	Ризици за животната средина и социјалните прашања (Одговорност / Придобивки)	Обврска (Законодавна, ЕВБРД РР, најдобри практики)	Ресурси, Потреби од инвестиции, Одговорност	Распоред	Цел и критериуми за проценка на успешната имплементација	Статус / Коментари
	преку процес на консултација во фокус групи.						
КР3	Ефикасност на ресурсите, спречување и контрола на загадувањето						
3.1	<p>Планот за управување со изградбата, животната средина и социјалните прашања за фазата на изградба во Проектот треба да вклучува детални процедури и активности за:</p> <ul style="list-style-type: none"> Минимизирање на користењето вода и одржливо водоснабдување. Спречување на испуштањето на штетни правови и битумен на градилиштата. Спречување на загадувањето на водите, вклучувајќи управување со канализацијата, горивата, маслата и други хемикалии на градилиштата, и спречување на загадување од седименти и бетонски отпади. Соодветно истражување и чистење на загадени почви на идентификувани места за време на изградбата. Управување со сите отпади од градежни активности (и каде што е соодветно, од уривање), вклучувајќи складирање и отстранување. Идентификација и соодветно отстранување на материјали што содржат азбест каде што е неопходно уривање на постојни објекти. Строга забрана на материјали што содржат азбест при изградба на новото депо и други објекти за БРТ. Следење на емисии во воздух (прав, чад од битумен, итн.), емисии во вода (вклучувајќи какви било испуштања во реката Вардар) и ниво на бучава за време на изградбата. Потребно е да се развие формална програма за следење базирана на ризици, во која треба да се применат релевантните локални стандарди. Следење на потрошувачката на енергија, употребата на материјали и создавањето отпад во текот на изградбата. 	Подобрување на ефикасноста на ресурсите	ЕБОР КР3	Градот/ Трета страна/ Консултант/ Изведувач	Пред изградбата и во тек на мониторинг	План за управување со изградбата, животната средина и социјалните прашања, Резултати од реализацијата и следењето на емисиите	
3.2	Сите нови бојлери или други средства за согорување треба да се прецизираат и инсталираат во согласност со применливите ЕУ стандарди за дизајн&емисии.	Минимизирање на емисиите	ЕБОР КР3	Градот / Изведувач	Пред изградбата на новото депо	Спецификација на бојлерот	
3.3	Во новото депо, каде што е изводливо, треба да се користат бои со низок степен на VOC(испарливи органски соединенија)и процеси на боење со низок степен на емисии. Ако се неопходни активности за боење со растворувачи, истите треба да се наведат и извршат во согласност со Директивата на ЕУ за индустриски емисии. Треба да се процени и потребата од дозвола за животната средина, и да се добијат сите релевантни дозволи.	Минимизирање на загадувањето	ЕБОР КР3	Градот / Изведувач	Пред изградбата на новото депо	Спецификација на објектот за боење Добивање на сите поврзани дозволи	
3.4	Потребно е да се дизајнираат и инсталираат одводни мрежи и пречистителни станици за вода во новото депо, за да се обезбеди дека потенцијалот за загадување на водите е минимален.	Минимизирање на загадувањето	ЕБОР КР3	Градот / Изведувач	Пред изградбата на новото депо	Спецификација на дизајнот на одводот	
3.5	Кога ќе бидат достапни повеќе информации за дизајнот, треба да се спроведе детална проценка на емисиите на GHG во согласност со методологијата наЕВБРД. Проценката треба да ги опфаќа емисиите на возилата со префрлањето на брзите автобуси (во тандем со проектот за набавка на автобуси на CNG), како и емисиите од статични извори и потрошувачката на енергија во новото депо.	Минимизирање на емисиите на стакленички гасови	ЕБОР КР3	Градот/ Консултанти на ЕИП и Надворешни експерти	Пред работата	Извештај за проценка на емисијата на стакленички гасови	
3.6	Стекнување на дозволи за вода во согласност со Законот за водите за евентуалните бунари за подземна вода во новото депо, како и за постојниот бунар за подземна вода во депото Ѓорче Петров.	Минимизирање на загадувањето и ризиците	ЕБОР КР3 и националното законодавство	Градот/ Изведувачот	Веднаш кога тоа е практично изводливо и пред изградбата	Дозвола за вода	
3.7	Потребно е да се подготви спецификација и да се инсталира опремата за климатизација и постројката за ладење за новото депо, во согласност со Директивата на ЕУ за Флуорирани стакленички гасови: Во новата постројка и во возилата не треба да се користат забранети средства за ладење.	Минимизирање на загадувањето	ЕБОР КР3	Градот/ Изведувачот	Пред набавката на новите автобуси и опремата за климатизација	Спецификација на постројката за климатизација/ Попис на супстанциите што го осиромашуваат озонскиот слој	
КР4	Здравје и безбедност						
4.1	<p>Планот за управување со изградбата, животната средина и социјалните прашања во фазата на изградба на Проектот треба да вклучува детални контроли за управување со сите ризици за здравјето и безбедноста во текот на изградбата. Планот треба да вклучува процедури за управување со таквите ризици и да ги утврдува обврските за следење и распределбата на одговорностите. Може да бидат неопходни и под-плани за управување со конкретни прашања. Овде треба да се вклучат најмалку следните аспекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> Управување со сообраќајот Реакција во итни случаи Управување со подизведувачите Средства за добросостојба на работниците Управување со привремените објекти (простори за складирање, постројки за мешање бетон, постројки за битумен / асфалт, итн.) Безбедност на локацијата и контроли на пристап Безбедност при ископување Постројки и опрема – вклучувајќи одржување 	Обезбедување дека изведувачот ќе ги усвои корпоративните политики и процедури	ЕБОР КР1, 2 и 4	Градот/ Консултанти на ЕИП и Надворешни експерти / Изведувачот	Пред изградбата Тековни инспекции на изведувачот	Тековно следење и имплементација на План за управување со изградбата, животната средина и социјалните прашања	

Бр.	Активност	Ризици за животната средина и социјалните прашања (Одговорност / Придобивки)	Обврска (Законодавна, ЕВРО ПР, најдобри практики)	Ресурси, Потреби од инвестиции, Одговорност	Распоред	Цел и критериуми за проценка на успешната имплементација	Статус / Коментари
	<ul style="list-style-type: none"> инспекција и уреди за безбедност Високо ризични работи (работа на висина, во затворен простор, електрични работи, работи за подигање) Опасни хемикалии Изложување на топлина / ладно Лична заштитна опрема Осветлување на локацијата Специфични контроли за работи на мостот на западниот крај од БРТ рутата исток – запад, вклучувајќи ги процедурите за управување со работите во или над вода, и процедури специфични за локацијата за реакција во случај на истурање на течности. 						
4.2	<p>Развој на План за управување со здравјето и безбедноста во заедниците со проценка на здравјето и безбедноста во локалните заедници. Како дел од Планот за управување, се дефинираат и одредбите поврзани со управувањето и следењето, како и доделувањето на одговорности за реализацијата. Ова треба да ги вклучува следните аспекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> Обезбедувањето на здравјето и безбедноста во локалните заедници (на пример, обезбедување на права на јавен пристап, осветлување, пешачки премини) мора да се земе предвид при дизајнот на линиите на БРТ и новата локација на депото. Обезбедување дека ќе се одржат консултации со локалните бизниси и жители кои се во близина на линиите и локацијата на новото депо. Обезбедување дека во процесот на дизајнирање, пред изградбата, се земаат предвид кумулативните влијанија поврзани со изградба на други објекти (на пример, трговски центар, пречистителна станица за вода, итн.). Комуникација на ризиците за H&S, вклучувајќи знаци со информации за здравјето и безбедноста за делот од јавноста што би можел да биде засегнат од изградбата и со цел да се зголеми јавната свест за H&S. Обезбедување на дежурна телефонска линија за поплаки од заедницата со цел да се обрне внимание на нивните интереси – објавување на телефонскиот број на веб страната на Градот. Обезбедување на опција за анонимно искажување на приговори со цел да се намали родово насилство 	<p>Минимизирање на несреќните случаи и инцидентите</p> <p>Обезбедување на безбедноста на работниците, изведувачите, заедницата и опремата, и минимизирање на родовото насилство</p>	ЕБОР КР4; и националните регулативи за здравје и безбедност	Градот/ Консултанти на ЕИП и Надворешни експерти	Пред изградбата и имплементација на планот за време на изградбата	Развој на поврзаните планови за управување	
4.3	<ul style="list-style-type: none"> Ако се предложи користење на возила на CNG, спроведување на детална проценка на ризиците од пожар и експлозија за сите активности поврзани со складирање, полнење и одржување на CNG (ако се предложи користење на автобуси на CNG). 	Обезбедување на безбедноста на работниците и околните заедници	ЕБОР КР4; и националните регулативи за здравје и безбедност	Градот/ Изведувачот	Пред изградбата	Проценка на ризиците од стакленички гасови	
4.4	Дизајнот на новото депо треба да има за цел да го сведе на минимум потенцијалот за судири на возила, вклучувајќи структури соодветни за работење на еднонасочни системи каде што е возможно и минимизирање на каква било потреба од комплексни маневри.	Обезбедување на безбедноста на работниците	ЕБОР КР4; и националните регулативи за здравје и безбедност	Градот/ Изведувачот	Пред изградбата	Информации за дизајнот на депото	
4.5	Обезбедување дека ќе се изврши проценка на безбедноста на патиштата за BRT рутата во согласност со националната легислатива и ЕУ стандардите за безбедноста на патната инфраструктура ¹	Минимизирање на несреќните случаи и инцидентите	ЕБОР КР4	Здравје, безбедност и животна средина тимот на Градот и изведувачите (плус надворешни консултанти ако е неопходно)	Пред изградбата и тековно следење	Извештај за проценка на безбедноста на патиштата	
4.6	Дизајнот на проектот треба да ги има предвид релевантните национални стандарди за дизајн за изградба во сеизмички зони.	Минимизирање на несреќните случаи и инцидентите поврзани со опасности од природни катастрофи	ЕБОР КР4	Градот/ Изведувачот	Веднаш кога тоа е практично изводливо/ пред изградбата	Дизајн на проектот во согласност со стандардите за изградба во сеизмички зони	
4.7	Новото депо и објектите за BRT треба да се дизајнираат така што ќе се обезбедат адекватни објекти за добросостојбата на возачите и другиот персонал. Ова треба да вклучува обезбедување на тоалети, соблекувални, снабдување со вода за пиење, тушеви, чисти простории за јадење, итн.	Обезбедување на безбедноста на работниците на изведувачите	ЕБОР КР4	Тимот за здравје, безбедност и животна средина и Изведувачите	Пред изградбата	Информации за дизајнот на депото	
КР5	Откуп на земјиште и обнова на егзистенцијата						
5.1	Развој и реализација на програма за ангажман на приватните оператори (во договор со Градот), со што се обезбедува свеста дека приватните оператори на автобуски линии не може да работат во определени области и се обезбедува пристап до алтернативни рути.	Минимизирање на евентуалното влијание на егзистенцијата на приватните оператори на автобуски линии	КР 5 и 10	Градот	Пред изградбата	Развој на план за ангажман на приватните оператори на автобуски линии	
5.2	Во случај на привремено губење на работни места од страна на работниците во паркот поради периодот на транзиција, со цел да се надоместат изгубените приходи.	Минимизирање на евентуалното влијание на егзистенцијата на работниците во локалниот парк	КР5	Градот	Пред изградбата	Алтернативни работни места и надомест на загуба на привремени приходи	
КР6	Биодиверзитет и живи природни ресурси						
6.1	Ангажирање на професионален биолог/еколог да изврши кратка инспекција на површината наменета за градежните	Минимизирање на евентуалното влијание	КР6	Градот/ Трета страна/ Изведувачот	Пред изградбата	Експертска инспекција на	

¹<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0096&from=EN>

Бр.	Активност	Ризици за животната средина и социјалните прашања (Одговорност / Придобивки)	Обврска (Законодавна, EBRD PR, најдобри практики)	Ресурси, Потреби од инвестиции, Одговорност	Распоред	Цел и критериуми за проценка на успешната имплементација	Статус / Коментари
	активности на депото. Специјалистот треба да утврди мерки за заштита на биодиверзитетот коишто изведувачот и Градот (истите ќе бидат вклучени во CESMP) ќе ги следат во фазата на изградба. Ако дизајнот на новото депо вклучува заштита од поплави, специјалистот за биодиверзитет треба да изврши инспекција на крајречното подрачје помеѓу Паркот и реката Вардар од аспект на животни или гнезда, со цел да спречи евентуална смртност на животните што може да се кријат во крајречната вегетација. Во идеален случај, дизајнот на новото депо треба да обезбеди дека велосипедската патека и брегот помеѓу депото и реката Вардар се одржуваат со цел да се обезбеди заштитата и одржувањето на живеалиштата.	на локалниот биодиверзитет				областа на Проектот (инспекциски извештај) Информации за дизајнот на депото	
6.2	Обезбедување дека дрвата што може да се преместат ќе се извадат и префрлат во други области. Ако тие не може да се префрлат во други области, Градот треба да обезбеди дека ќе се засадат дрва за замена.	Минимизирање на евентуалните влијанија на дрвата	КР6	Градот	Пред изградбата	Заштита на дрвата	
6.3	Обезбедување дека ќе се изврши проценка на влијанијата од аспект на намалувањето на рекреативна вредност на Паркот преку консултации со јавноста. Подготовка на краток извештај со кој се потврдува дека се земени предвид алтернативни локации за предложеното депо, како дел од Генералниот урбанистички план (Мастер план) 2012-2022. Обезбедување на алтернативна зелена површина за замена за локалните жители во истата населба. Жителите треба да можат да пристапат до овој парк пеш, и да се обезбеди зелена површина за замена што ќе може да ја користи заедницата. Градот треба да обезбеди дека Главниот дизајн предвидува тампон зона од најмалку 50 метри околу Паркот.	Минимизирање на влијанијата на локалната рекреативна вредност на паркот за локалната заедница и одржување на локалната добросостојба	КР6	Градот/ Трета страна/ Изведувачот	Пред изградбата	Евиденција на консултациите Краток преглед на аспектите за алтернативното депо. Планови за дизајн на зелени површини	
КР7	Автохтон народ						
	Не е применливо						
КР8	Културно наследство						
8.1	Развој на Процедура за случајни наоди за управување со случајни наоди во текот на изградбата.	Минимизирање на евентуалното влијание на локалното културно наследство, ако постои	КР8	Градот и Изведувачот	Пред изградбата	Процедура за случајни наоди	
КР9	Финансиски посредници						
	Не е применливо						
КР10	Информирање и ангажирање на чинителите						
10.1	Имплементација и развој на План за ангажман на чинителите (SEP) во кој се наведени активностите адаптирани по консултации во врска со ограничувањата поврзани со тековната пандемија на COVID19. SEP треба да се пренесе и комуницира со чинителите: <ul style="list-style-type: none"> Претставување на SEP на јавноста преку веб страната на Градот Добивање на повратни информации и загриженоста од јавноста за SEP и Проектот преку веб страната на Градот, дежурната телефонска линија за загриженост и механизмот за поплаки Одржување на консултативен состанок со локалното население што живее околу локацијата на депото (откако ќе се отвори можност за лични состаноци, имајќи ги предвид тековните ограничувања поврзани со пандемијата) Спроведување на општа јавна консултација за Проектот (откако ќе се отвори можност). Во согласност со PR10, Компанијата треба да обезбеди транспарентен и лесно достапен начин за заедниците да можат да ги искажат и да се адресираат нивните поплаки. Механизмот треба да вклучува процедура за следното: <ul style="list-style-type: none"> Регистрирање на поплаките Преглед и проценка на приговорот Формулирање на одговор и решавање на проблемот Проценка и следење на резултатите 	Чинителите се информираат и консултираат за проектот (кога тоа е релевантно)	ЕБОР КР10	Канцеларија за односи со јавноста/ Назначениот Службеник за односи со заедницата	Пред изградбата (да се одржат јавни состаноци откако ќе се отвори можност за лични состаноци, имајќи ја предвид тековната состојба)	Документирање на активностите за ангажирање на чинителите Евиденција на поплаките, сугестиите и решенијата	

Бр.	Активност	Ризици за животната средина и социјалните прашања (Одговорност / Придобивки)	Обврска (Законодавна, EBRD PR, најдобри практики)	Ресурси, Потреби од инвестиции, Одговорност	Распоред	Цел и критериуми за проценка на успешната имплементација	Статус / Коментари
10.2	<p>Навремено пренесување на информации на чинителите преку веб страната на Градот и социјалните медиуми за</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Евентуална промена во планот за сообраќајот ■ Датумот и временската рамка за изградба на BRT ■ Развој и изградба на новата локација на депото (вклучувајќи ја временската рамка, времетраењето, површина за замена на зелената површина) ■ Потенцијалните придобивки за пристап и влијанијата на Проектот ■ Механизам за поплаки <p>Обезбедување дека ранливите групи ќе бидат запознаени со временската рамка и активностите за изградба на проектот преку веб страната на Градот, писма, социјалните медиуми и лични средби (откако ќе се отвори можност). Обезбедување дека загриженоста и ставовите на ранливите групи ќе се земат предвид при дизајнирањето на Проектот.</p>	Чинителите се информираат и консултираат за проектот (кога тоа е релевантно)	KP10	Канцеларија за односи со јавноста/ Назначениот Службеник за односи со заедницата, како што е спомнато во Активност 10.3	Пред изградбата	Документирање на откриените информации	
10.3	Назначување на Службеник за односи со заедницата(CLO) да ги ангажира заедниците и да врши консултации и да се осврне на загриженоста и поплаките од јавноста	Иницирање на комуникации со јавноста и обрнување внимание на загриженоста на јавноста во однос на користењето на автобусите	KP1	Градот	Во рок од 3 месеци од приемот на кредитот/ Пред изградбата	Биографија на Службеникот за односи со заедницата и негово/нејзино присуство	

ОПЕРАТИВНА ФАЗА НА ЕСАП

Бр.	Активност	Ризици за животната средина и социјалните прашања (Одговорност / Придобивки)	Обврска (Законодавна, EBRD PR, најдобри практики)	Ресурси, Потреби од инвестиции, Одговорност	Распоред	Цел и критериуми за проценка на успешната имплементација	Статус / Коментари
КР1							
Проценка на и управување со влијанијата на животната средина и социјалните прашања							
1.2	Развој и имплементација на Оперативен план за управување со животната средина и социјалните прашања(OESMP) специфичен за проектот, со кој се покриваат контролите за управување со сите ризици за животната средина, заедницата, работната рака, здравјето и безбедноста за време на работата. OESMP треба да ги вклучува следните клучни активности: <ul style="list-style-type: none"> Идентификација на оперативните ризици за E&E во проектот Дефинирање на оперативните улоги во проектот, како и одговорностите и распоредот, вклучувајќи го доделувањето на оперативните одговорности на партнерски организации како што е ЈСП Развој на оперативни планови и процедури како што е ажуриран план за сообраќај Известување на јавноста на новиот систем за билети, новите BRT линии и возниот ред, итн. Тековно следење и преглед на оперативните прашања за H&S (несреќни случаи, јавна безбедност, итн.) 	Минимизирање на влијанијата на BRT и активностите на новото депо врз животната средина и социјалните прашања	КР1	Градот / Консултанти на ЕИП и надворешни експерти/ ЈСП	Пред почетокот со работа и тековно следење на ризиците за животната средина и социјалните прашања	Развој и имплементација на OESMP	
1.3	Назначување на експерт за животната средина и социјалните прашања да врши надзор и управување со животната средина и социјалните прашања за време на оперативната фаза, вклучувајќи ја реализацијата од страна на изведувачот и имплементацијата на ЕСАП.	Подобрување на реализацијата на животната средина и социјалните прашања и активностите за ангажман на чинителите	КР 1 и 10	Градот / ЈСП	Оперативна фаза	Присуство на менаџер за животната средина и социјалните прашања кој ги има оперативните одговорности	
КР2							
Работна рака и работни услови							
2.2	Обезбедување на следење на сите евентуални активности поврзани со вознемирување и дискриминација помеѓу вработените преку ефикасна имплементација на политиката и механизмот за поплаки.	Минимизирање на родово насилство и вознемирување	КР2	Одделение за човечки ресурси на Градот/ ЈСП	Тековно	Ефективна имплементација и информирање за политиката за спречување на вознемирување	
2.3	Обезбедување дека подготвената Политика за набавки и тендерски постапки ги вклучува следните одредби за оперативните активности: <ul style="list-style-type: none"> Преглед на обврските за E&S коишто Изведувачот треба да ги почитува во текот на имплементацијата на договорот, вклучувајќи ја Политиката за E&S на Компанијата; Спречување на работа на деца и принудна работа, вклучувајќи во синџирот на набавки Вклучување на обврските од EBRD PR 2 во склучените договори. Утврдување на обврски за следење во тендерската постапка од аспект на обврските за E&S. Развој и имплементација на систем за контрола на изведувачи за следење на реализацијата на мерките за животна средина и социјални прашања на невработените и третите страни во оперативната фаза. 	Отстранување и ублажување на сите ризици поврзани со работа на деца и принудна работа во рамките на синџирот на набавки	КР2	Одделение за јавни набавки на Градот/ ЈСП	Пред тендерската постапка за работењето	Политика за набавки Тендери Договори	
2.4	Обезбедување дека сите возачи на BRT ќе поминат специфична обука поврзана со реализацијата на мерките за социјални прашања и здравје и безбедност на работа (на пример, обука за прва помош, злоупотреба на супстанции, политика за нула толеранција за алкохол, правила за возење, интеракција на возачите на автобусите со јавноста).	Обезбедување на обуки и градење на капацитети за сите вработени	КР2	Градот/ ЈСП/ Добавувачи на автобуси	Веднаш кога тоа е практично изводливо/ Пред почетокот со работа	Евиденција на обуката за сите вработени вклучувајќи ги возачите	
2.5	Продолжување со организација на саем за кариери, студиска турнеја за жени студенти, соработка со локалните универзитети и сите други активности, како што е утврдено во точка 2.6.	Обезбедување на вклучувањето на родовите аспекти во Проектот	КР 1 и 2	Градот	Во рок од 6 месеци од приемот на кредитот и тековно	Подобар родов баланс во Компанијата и зголемени можности за жените	
КР3							
Ефикасност на ресурсите и спречување и контрола на загадување							
3.1	OESMP треба да вклучува детални процедури и активности за: <ul style="list-style-type: none"> Минимизирање на потрошувачката на вода, и одржливо водоснабдување Спречување на загадувањето на водата и подземните води, вклучувајќи истекување на гас Управување со сите потенцијални работни отпадни материји, во однос на складирање, ѓубре, итн. Следење на потрошувачката на енергија, употребата на материјали и генерирањето на отпад во текот на изградбата. 						
3.2	Со сите нови бојлери или други постројки за согорување треба да се управува и да се следат во согласност со применливите ЕУ стандарди поврзани со емисиите, работењето и следењето.	Минимизирање на емисиите	КР3	Градот	Тековно	Резултати од реализацијата (на пример, податоци за емисиите во воздухот)	
3.3	Потребно е да се реализира програма за редовно земање мостри од отпадните води што се испуштаат од пералната за возила во депото ГП, како и крајното испуштање течности во канализацијата и во реката	Минимизирање на загадувањето	КР3, најдобри практики	Градот/ Изведувачот	Веднаш кога тоа е практично изводливо и тековно	Програма за следење Следење на	

Бр.	Активност	Ризици за животната средина и социјалните прашања (Одговорност / Придобивки)	Обврска (Законодавна, EBRD PR, најдобри практики)	Ресурси, Потреби од инвестиции, Одговорност	Распоред	Цел и критериуми за проценка на успешната имплементација	Статус / Коментари
	Лепенец од депото, и резултатите треба да се споредат со релевантните национални стандарди за испуштање на отпадни води. Ако се открие надминување на соодветните лимити, причината треба да се истражи, по што ќе се преземат корективни активности / надградби.					резултатите	
3.4	Одводните мрежи и пречистителните станици за вода во новото депо треба да се управуваат и следат да се обезбеди дека потенцијалот за загадување на водите е минимален.	Минимизирање на загадувањето	ЕБОР КР3 и национална легислатива	Изведувачите	Пред исфрлањето од употреба	Програма за следење Следење на резултатите	
3.5	Ако какви било резервоари за дизел се исфрлат од употреба во депото ГП, треба да се ангажираат специјалисти да ги испланираат и спроведат работите, вклучувајќи тестирање на почвата и подземните води и, каде што е неопходно, санирање на евентуално идентификуваното загадување.	Минимизирање на загадувањето	КР3 и националното законодавство	Изведувачите	Пред почетокот на релевантните активности	Соодветно исфрлање од употреба на резервоарите за дизел гориво во согласност со законодавството	
3.6	Со опремата за климатизација и постројката за ладење во новото депо и во возилата треба да се ракува и да се следи Директивата на ЕУ за Флуорирани стакленички гасови.	Минимизирање на загадувањето	КР3	Градот/ Изведувачот	Пред почетокот на релевантните активности	Евиденција на одржувањето	
КР4	Здравје и безбедност						
4.1	Преглед и вршење измени на процесите за управување со H&S, вклучувајќи ги процените на ризиците, обезбедувањето на обуки, процедурите за управување и следење за активностите на локацијата на новото депо.	Минимизирање на несреќните случаи и инцидентите Постојано подобрување на реализацијата на мерките за здравје и безбедност	ЕБОР КР4 и националните регулативи за здравје и безбедност	Тимот за здравје, социјални прашања и животна средина на ЈСП	Пред почетокот на релевантните активности	Контролна листа и резултати од инспекција	
4.2	Обезбедување дека подготвениот план за управување со здравјето и безбедноста во заедницата ги опфаќа прашањата за H&S во текот на оперативната фаза: <ul style="list-style-type: none"> Процедури за управување со сообраќајот поврзани со безбедноста на патиштата, и вклучувајќи ги контролите за прашања како што се ограничувања на брзина, semaфори, пешачки патеки, нови постојки за BRT, знаци за безбедност, програми за подигање на јавната свест за безбедноста во сообраќајот, итн. Консултации со јавноста и ранливите групи, вклучувајќи лица со посебни потреби, и нивно информирање за новите автобуски постојки, новите знаци за H&S, пешачки патеки, дизајнираните рути за BRT, итн. Обезбедување на дежурна телефонска линија и приказ на бројот на BRT автобусите за јавноста, вклучувајќи можност за жени да пријават прашања поврзани со родово насилство и вознемирување Обезбедување дека се минимизираат влијанијата на здравјето и безбедноста на заедницата како последица на работењето на новото депо изградено на локалниот парк, преку следните активности: <ul style="list-style-type: none"> Обезбедување на адекватни пристапни рути за луѓето да можат да влегуваат во и да излегуваат од паркот Поставување на знаци за H&S во локалниот парк Следење на локалните проблеми и поплаки и адресирање на истите преку развиен механизам за поплаки 	Минимизирање на несреќните случаи и инцидентите Обезбедување на безбедноста на работниците, изведувачите, заедницата и минимизирање на родово насилство	ЕБОР КР4 и националните регулативи за здравје и безбедност	Градот/ Консултантите на ЕИП и надворешни експерти/ ЈСП	Пред почетокот со работа и тековно следење на проблемите искажани од јавноста	Имплементација на поврзаните оперативни активности	
4.3	<ul style="list-style-type: none"> Ако се користат возила на CNG, воведување на робусни контроли со цел да се намали можноста од запалување на ризиците на местата во новото депо. 	Обезбедување на безбедноста на работниците и околните заедници	ЕБОР КР4 и националните регулативи за здравје и безбедност	Градот/Изведувачот	Пред пуштање во употреба	Извештаи од следењето	
4.4	Потребно е да се изврши проценка на ризиците при изборот на машините за новото депо, како што се стругови, пили и сврдели, со цел да се обезбеди дека истите се опремени со соодветна заштита и други безбедносни карактеристики, како што се кочници за итни случаи.	Обезбедување на безбедноста на работниците	ЕБОР КР4 и националните регулативи за здравје и безбедност	Градот/Изведувачот	Пред пуштање во употреба	Извештаи од следењето	
4.5	Развој на план за реакција во итни случаи за Проектот кој што ќе го вклучува новото депо и работењето на BRT. Овој план треба да вклучува мерки за спречување, ублажување на последиците и реакција за сценарија на итни случаи, како што се сообраќајни и несреќи на патот, други несреќни случаи и повреди, истурање на опасни супстанции, пожар и природни катастрофи (поплава, екстремни временски услови, итн.). Планот треба да ги опишува улогите и одговорностите, ресурсите, процедурите за различни сценарија, обврски за компетентност / обуки, и комуникации и соработка со службите за итни случаи. Ако за BRT се избераат возила на CNG, посебно внимание треба да се обрне на сите ризици поврзани со складирањето на и ракувањето со CNG.	Минимизирање на несреќните случаи и инцидентите Обезбедување на безбедноста на работниците, изведувачите, заедницата и опремата	ЕБОР КР4 и националните регулативи за здравје и безбедност	Градот	Пред пуштање во употреба	Ажуриран ERP со кој се опфатени сите нови објекти	

Бр.	Активност	Ризици за животната средина и социјалните прашања (Одговорност / Придобивки)	Обврска (Законодавна, EBRD PR, најдобри практики)	Ресурси, Потреби од инвестиции, Одговорност	Распоред	Цел и критериуми за проценка на успешната имплементација	Статус / Коментари
КР5	Откуп на земјиште и обнова на егзистенцијата						
	Овој дел не е применлив на оперативната фаза затоа што не се очекува никаков откуп на земјиште и никакво влијание на егзистенцијата.						
КР6	Биодиверзитет и живи природни ресурси						
	Не се очекува дека локалниот биодиверзитет ќе биде засегнат како резултат на работите во проектот. Видете го делот во PR3 за спречување на загадувањето.						
КР7	Автохтон народ						
	Не е применливо						
КР8	Културно наследство						
	Не е применливо						
КР9	Финансиски посредници						
	Не е применливо						
КР10	Информирање и ангажирање на чинителите						
10.1	Имплементација на активностите за ангажман на чинителите во врска со оперативната фаза како што е детално утврдено во SEP. Продолжување со имплементацијата на развиениот механизам за поплаки и осврнување на проблемите на заедницата во текот на работата на проектот. Месечни консултации со локалната заедница во Градското собрание (кога ќе бидат можни лични средби)	Чинителите се информираат и консултираат за проектот (кога тоа е релевантно)	КР10	Канцеларија за односи со јавноста/ Назначениот Службеник за односи со заедницата	Пред почетокот со работата	Документирање на активностите за ангажирање на чинителите Евиденција на поплаките, сугестиите и решенијата	
10.2	Преку веб страната на Градот и преку билтени да се обезбедуваат навремени информации за локалната заедница за: <ul style="list-style-type: none"> ■ Новиот возен ред ■ Локацијата на новите автобуски постојки ■ Нови знаци за H&S ■ Влијанија и придобивки од Проектот Скопје Лаб да ги ангажира граѓаните за иницијативите што може да се спроведат како помош за Одржливиот транспорт и за подобрување на здравјето и безбедноста во заедницата. Обезбедување дека ранливите групи се запознаени со новите распореди, информации за сообраќајот преку радио, весници и социјални медиуми.	Чинителите се информираат и консултираат за проектот (кога тоа е релевантно)	КР10	Канцеларија за односи со јавноста/ Назначениот Службеник за односи со заедницата	Пред почетокот со работата, потоа тековно	Документирање на обезбедените информации	
10.3	Назначениот Службеник за односи со заедницата да го продолжи ангажманот со локалните заедници и да изврши виртуелни презентации и демонстрации на напредокот на проектот преку социјалните медиуми. Откако ќе се отвори можност за лични состаноци, CLO да одржува тековни средби со жителите на локалните училишта и месните заедници.	Иницирање на комуникации со јавноста и адресирање на локалните интереси поврзани со користењето на автобусите	КР10	Назначениот Службеник за односи со заедницата	Тековно	Состаноци и адресирање на локалните интереси	

КРАТЕНКИ И АКРОНИМИ :

BRT	Брз автобуски систем (Bus Rapid Transit)
CV	Кратка биографија (Curriculum Vitae)
CNG	Компресиран природен гас (Compressed Natural Gas)
CESMP	План за управување со изградбата, животната средина и социјалните прашања (Construction Environmental and Social Management Plan)
CLO	Службеник за односи со заедницата (Community Liaison Officer)
EIA	Проценка на влијанието на животната средина (Environmental Impact Assessment)
EBRD	Европска банка за обнова и развој (European Bank for Reconstruction and Development)
EHSS	Животна средина, здравје, безбедност и социјални прашања (Environment, Health, Safety and Social)
EHSMS	Систем за управување со животната средина, здравјето и безбедноста (Environment, Health and Safety Management System)
ESAP	Акционен план за животна средина и социјални прашања (Environmental and Social Action Plan)
E & S	Животна средина и социјални прашања (Environment and Social)
EC	Европска комисија (European Commission)
EU	Европска Унија (European Union)
ERP	План за реакција во итни случаи (Emergency Response Plan)
GHG	Емисии на стакленички гасови (Green House Gas Emissions)
H & S	Здравје и безбедност (Health and Safety)
HR	Човечки ресурси (Human Resources)
PR	Критериуми за реализација (Performance Requirements)
PPE	Лична заштитна опрема (Personal Protective Equipment)
SEP	План за ангажман на чинители (Stakeholder Engagement Plan)
OESMP	Оперативен план за управување со животната средина и социјалните прашања (Operational Environment & Social Management Plan)
VOC	Испарливи органски соединенија (Volatile Organic Compounds)